

JAKUB MURASZKO¹
MARIUSZ NEPELSKI²

ROZPOWSZECHNIANIE REZULTATÓW PROJEKTÓW REALIZOWANYCH W RAMACH PROGRAMU UNII EUROPEJSKIEJ „HORYZONT 2020”

Wprowadzenie

Niemalże każdy podmiot, instytucja publiczna czy firma prywatna, realizujący projekt w ramach konsorcjum naukowo-przemysłowego finansowany z programu Unii Europejskiej „Horyzont 2020”, w większym bądź mniejszym stopniu, „wytwarza” nową wiedzę. W konsekwencji jest zobligowany do rozpowszechniania informacji o osiągniętych rezultatach, tym samym przyczyniając się do promocji idei samego projektu oraz transferu nowopowstałej wiedzy. Działania zmierzające ku rozpowszechnianiu rezultatów są szczególnie ważne w przypadku projektów, w ramach których badania skupione są nad innowacyjnymi i nowoczesnymi rozwiązaniami technologicznymi. Proces transferu nowej wiedzy i innowacyjnych rozwiązań do środowiska praktycznego często bywa czasochłonny, więc bardzo ważne jest opracowanie efektywnego planu rozpowszechniania rezultatów projektu. Celem rzonego rozpowszechniania jest zapewnienia maksymalnego oddziaływania przekazywanych treści na docelowych odbiorców³.

Rozpowszechnianie wyników projektów realizowanych w ramach grantów pozyskanych z funduszy unijnych, takich jak program „Horyzont 2020”, jest również obowiązkiem wynikającym z umowy grantowej zawieranej pomiędzy liderem danego konsorcjum projektowego, a Komisją Europejską. Celem umieszczenia zapisów dotyczących rozpowszechniania wyników projektu w umowie grantowej jest promowanie wymiany wiedzy,

---

¹ Jakub Muraszko — Instytut Badań i Rozwoju Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie.

Kontakt z autorem za pośrednictwem redakcji.

² Mł. insp. dr hab. Mariusz Nepelski — dyrektor Instytutu Badań i Rozwoju Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, profesor Szkoły Głównej Służby Pożarniczej.

Kontakt z autorem za pośrednictwem redakcji.

³ M. Hubbard, *Practical assessment of project performance: The “potential impact” approach*, “Public Administration and Development” 2000, Vol. 20, s. 385–395.

zwiększenia poziomu świadomości publicznej na temat realizowanych prac, zapewnienia przejrzystości działań konsorcjów, a także względy edukacyjne. Konsorcja są zobowiązane do dostarczania namacalnych dowodów, że wspólne badania nie tylko istnieją, ale także przynoszą korzyści w postaci zwiększania doskonałości prowadzonych prac, konkurencyjności przemysłowej, możliwości zatrudnienia, ochrony środowiska oraz ulepszenia i poprawy jakości życia na wielu płaszczyznach.

Wyniki projektów finansowanych poprzez inicjatywy i programy unijne muszą być rozpowszechniane, tak aby doświadczenia i wiedza zdobyte przez jeden zespół mogły służyć ogółowi środowiska naukowego i społeczeństwu. Co więcej, doświadczenia wyniesione z danego projektu powinny wpływać na kształtowanie ram przyszłych programów i projektów badawczych poprzez komunikowanie decydującym potrzeb świata nauki i przemysłu. Osiągnięcie maksymalnego wpływu wyników projektu na dane gremia można uzyskać jedynie w procesie wytworzenia wzajemnych relacji pomiędzy konsorcjum projektowym, a szerszym gronem odbiorców. Kluczem do wytworzenia takich relacji jest właśnie proces rozpowszechniania wyników projektu, czyli jego promocji, który praktycznie powinien zacząć się wraz ze startem projektu. Należy bowiem pamiętać, że rezultatami projektu są nie tylko obiekty namacalne (jak np. system teleinformatyczny, model, demonstrator, prototyp, egzemplarz z serii próbnej), ale również rezultaty niematerialne. O ile rezultaty materialne stanowią konkretne obiekty, które można zaprezentować odbiorcom w postaci gotowych rozwiązań, to do rezultatów niematerialnych można zaliczyć kształtowanie zmian w postawach i nastawieniach społecznych, świadomości kulturowej, czy podnoszenie kwalifikacji poszczególnych grup. Ponadto, często zdarza się, że w trakcie realizacji projektu powstają rezultaty, których wcześniej nie przewidziano na etapie planowania i sporządzania wniosku aplikacyjnego, które można, a czasami wręcz trzeba, rozpowszechnić z uwagi na ich użyteczność⁴.

W związku z powyższym, stworzenie przemyślanej i odpowiadającej charakterystyce danego projektu strategii i planu rozpowszechniania rezultatów ma kluczowe znaczenie dla uzyskania maksymalnego oddziaływania projektu na środowisko (naukowe, gospodarcze)⁵. Tak więc celem opracowania jest wskazanie dobrych praktyk tworzenia strategii i planu rozpowszechniania rezultatów projektów.

Strategia rozpowszechniania rezultatów projektów

Komisja Europejska jest świadoma znaczenia procesu komunikacji dotyczącej rezultatów projektów badawczych oraz badawczo-rozwojowych finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

⁴ F.H. Knight, *Uncertainty and Profit*, Cosimo Classics, New York 2005, s. 233.

⁵ L.A. Ika, V. Lytvynov, *The "management-per-result" approach to international development project design: risk assessment using radial maps*, "Project Management Journal" 2011, Vol. 42(4), s. 87-104.

Proces ten jest częścią obowiązków konsorcjów projektowych wynikających wprost z umowy o otrzymanie dofinansowania w ramach programów ramowych Unii Europejskiej.

W celu zapewnienia skutecznego procesu rozpowszechniania wyników osiągniętych w projektach niezbędne jest opracowanie odpowiedniej strategii. Można ją zdefiniować jako połączenie wszystkich dostępnych narzędzi, za pomocą których prezentowane będą rzeczne wyniki określonej grupie odbiorców i w ściśle określonym czasie⁶. Podczas opracowywania strategii rozpowszechniania rezultatów projektu należy mieć na względzie następujące kwestie:

- rozpowszechnianie nie jest procesem mającym na celu przemieszczenie produktu/rezultatu z punktu A do punktu B (dystrybucja),
- rozpowszechnianie to niekoniecznie tworzenie dodatkowej dokumentacji,
- celem rozpowszechniania powinna być użyteczność i wykorzystanie rezultatów projektu.

Proces rozpowszechniania zachodzi na wszystkich poziomach i etapach trwania projektu, dlatego też strategia rozpowszechniania rezultatów na poziomie europejskim powinna mieć miejsce na pięciu następujących szczeblach:

1. zdefiniowanie jasnych i konkretnych celów rozpowszechniania i wykorzystania rezultatów wraz z ich uzasadnieniem,
2. określenie, jakie rezultaty powinny być rozpowszechniane wśród danej grupy odbiorców oraz stworzenie odpowiednich inicjatyw, za pomocą których te rezultaty będą komunikowane,
3. określenie organizacyjnych sposobów podejścia do danych grup docelowych wraz z przydzieleniem odpowiednich zasobów,
4. implementowanie strategii poprzez identyfikację i zbieranie opinii grup docelowych z uwzględnieniem ewentualnych modyfikacji strategii na podstawie zebranych opinii,
5. monitorowanie wpływu i efektów działań strategicznych oraz modyfikowanie procesu rozpowszechniania w celu zwiększenia wydajności.

Tak więc opracowanie skutecznej strategii rozpowszechniania rezultatów powinno mieć miejsce już podczas wczesnego etapu zarządzania projektem, a nawet podczas planowania i sporządzania wniosku projektu. Z jednej strony pozwoli to zagwarantować sprawne rozpoczęcie procesu rozpowszechniania rezultatów wraz ze startem projektu, a z drugiej — znacząco wpłynie na jakość wniosku projektu ocenianego przez ekspertów Komisji Europejskiej. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że eksperci oceniający przykładają dużą wagę właśnie do tego elementu realizacji projektu. Zatem, podczas opracowywania wniosku projektu, a tym samym strategii rozpowszechniania jego wyników, należy rozważyć poniższe zagadnienia⁷:

⁶ R.L. Kliem, *Effective Communications for Project Management*, Boca Raton 2007, s. 8.

⁷ P. Crawford, P. Bryce, *Project monitoring and evaluation: A method for enhancing the efficiency and effectiveness of aid project implementation*, "International Journal of Project Management" 2003, Vol. 21(1), s. 363–373.

- Cele projektu: Jaki jest główny cel projektu? Jakie są poboczne cele projektu? Jakie rezultaty spodziewamy się osiągnąć? Jak one wpłyną na zaspokojenie potrzeb użytkowników końcowych/odbiorców projektu w odniesieniu do zakładanych celów?
  - Docelowi odbiorcy: Dla jakich grup odbiorców poszczególne rezultaty lub ostateczny rezultat projektu powinny zostać przedstawiony? Jakie znaczenie ten rezultat(y) ma dla docelowych odbiorców? Czy grupa docelowa jest w stanie sama skorzystać z rezultatów projektu, czy będzie wymagane podjęcie konkretnych działań w celu przedstawienia odbiorcom korzyści wynikających z rezultatów projektu?
  - Wpływ rozpowszechniania: Jakie są założenia i cele dla procesu rozpowszechniania rezultatów? Jaki jest oczekiwany wpływ rozpowszechniania rezultatów?
  - Środki przekazu: Jakie są najbardziej efektywne kanały dotarcia do odbiorców docelowych i narzędzia, za pomocą których przedstawimy rezultaty? Jakie metody rozpowszechniania wyników najlepiej pasują do poziomu świadomości danej grupy? Jakie środki powinniśmy zaangażować? Jak skutecznie połączyć wykorzystanie poszczególnych narzędzi, aby zmaksymalizować wpływ procesu rozpowszechniania?
  - Wykonanie: Kiedy (na jakim etapie realizacji projektu lub po jego zakończeniu) dane czynności rozpowszechniania powinny zostać wdrożone? Kto będzie odpowiedzialny za proces rozpowszechniania? Czy potencjalni użytkownicy wyników projektu będą włączeni w proces rozpowszechniania i czy ich opinie posłużą zmodyfikowaniu ostatecznych rezultatów?
- Osoby odpowiedzialne za opracowanie i wdrożenie strategii rozpowszechniania rezultatów projektu powinny również mieć na względzie poniższe cechy charakterystyczne dla efektywnego planu rozpowszechniania⁸:
- Przekaz nastawiony na potrzeby użytkowników, tj. polegający na doborze odpowiedniego języka komunikacji i poziomu przekazywania informacji.
  - Uwzględnianie rozmaitych narzędzi służących rozpowszechnianiu, takich jak formy pisemne, opracowania graficzne oraz elektroniczne i werbalne środki przekazu.
  - Opieranie się na już istniejących zasobach, współzależnościach i sieciach kontaktów.
  - Włączenie docelowych beneficjentów do dyskusji na temat rezultatów, co przełoży się na praktyczną użyteczność rezultatów końcowych. Jest to szczególnie ważne w przypadku sektora prywatnego.

---

⁸ R. Dvir, T. Raz, A. Shenhar, *An empirical analysis of the relationship between project planning and project success*, "International Journal of Project Management" 2003, Vol. 21(2), s. 89–95.

Prawne uwarunkowania rozpowszechniania wyników projektów realizowanych w ramach programu „Horyzont 2020”

Opracowanie odpowiedniej strategii i planu rozpowszechniania wyników projektu powinno odbywać się na podstawie wytycznych, wskazówek i podstaw prawnych wynikających z oficjalnych dokumentów określonych przez Komisję Europejską. Podstawowymi dokumentami normującymi ten aspekt sporządzania wniosku każdego projektu i jego realizacji są umowa grantowa oraz umowa konsorcjum, a także pomocniczo przewodnik dla wnioskodawców. W tych dokumentach znajdują się informacje określające podstawy tworzenia odpowiednich zapisów dotyczących rozpowszechniania i wykorzystania wyników projektów realizowanych w ramach programu „Horyzont” 2020.

Guide for Applicants (Przewodnik dla wnioskodawców) jest oficjalnym dokumentem Komisji Europejskiej. Zawiera niezbędne informacje, których celem jest pomoc wnioskodawcom w poruszaniu się przez mechanizmy przygotowania i złożenia wniosku projektu, będące odpowiedzią na konkursy organizowane i ogłaszane przez Komisję Europejską w ramach programu „Horyzont 2020”. Przewodnik bazuje na zasadach i regulacjach zawartych w oficjalnych dokumentach prawnych ustanawiających program „Horyzont 2020”, w szczególności na rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady⁹ oraz szczegółowych wytycznych pozostałych dokumentów programowych (np. programy pracy dla poszczególnych konkursów).

Przewodnik dla wnioskodawców określa strukturę wniosku projektowego, omawia jego poszczególne części składowe, takie jak kolejne sekcje, tabele itp., oraz wyjaśnia, w jaki sposób należy wypełnić ww. elementy (tzn. w których sekcjach podać jakie informacje). Każdy wniosek projektu musi posiadać wyodrębnioną część dotyczącą rozpowszechniania wyników projektu, którą przewodnik dla wnioskodawców opisuje w „Part B-1 Section 2 — Impact” (tj. Część B-1 Sekcja 2 — Wpływ) w punkcie 2.2¹⁰. Część dotyczącą rozpowszechniania wyników projektu należy wypełnić podczas sporządzania wniosku projektu. Musi ona zawierać informacje dotyczące strategii rozpowszechniania wyników projektu dla konsorcjum jako całości oraz osobno dla poszczególnych partnerów. Należy skupić się na elementach, takich jak narzędzia i środki, za pomocą których strategia rozpowszechniania będzie realizowana, kanałach komunikacji. Ponadto należy opisać grupy docelowe, a także wskazać, co zamierza się osiągnąć poprzez

⁹ Szerzej na ten temat zob.: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013 z 11 grudnia 2013 r. ustanawiające program „Horyzont 2020” oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1290/2013 z 11 grudnia 2013 r. ustanawiające zasady uczestnictwa i upowszechniania dla programu „Horyzont 2020” (Dz. Urz UE L 347/104).

¹⁰ *H2020 Programme Guide for Applicants*, Version 1.5, 19 May 2017, <http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/guides_for_applicants/h2020-guide-appl-msca-if_en.pdf>, 26 kwietnia 2018 r.

rozprzestrzenienie wyników projektu. W ramach tej części wniosku projektu należy uwzględnić następujące informacje:

- podkreślić użyteczność oraz wskazać wachlarz możliwych zastosowań rozpowszechnienia poszczególnych rezultatów projektu,
- opisać możliwości partnerów konsorcjum w zakresie rozpowszechniania oraz wskazać sposoby, za pomocą których będą uczestniczyć w tym procesie,
- należy odnieść się do konkretnych zapisów umowy konsorcjum w zakresie ochrony praw związanych z upowszechnianiem wyników,
- wskazać dostęp wyników do konkretnych rynków itp.

Jak już zostało wspomniane, czynności związane z rozpowszechnianiem wyników projektu oraz związane z nimi zasoby powinny zostać zaplanowane możliwie jak najwcześniej, tj. na etapie przystępowania do sporządzenia wniosku projektu. Wówczas dysponuje się największą elastycznością w rzeczonym obszarze. Oczywisty jest fakt, że nie zawsze jest możliwe do przewidzenia to, co zostanie uzyskane w trakcie badań i prac projektowych. Powoduje to konieczność, już na etapie opracowywania strategii rozpowszechniania rezultatów, uwzględnienia pewnego marginesu, który później pozwoli na korektę strategii. W związku z powyższym, kluczowe znaczenie ma rozłożenie w czasie poszczególnych elementów strategii rozpowszechniania, czyli przyjęcia planu w postaci linii czasu określającej, jakie czynności zostaną podjęte w danym momencie realizacji projektu. Rozłożenie poszczególnych działań w czasie pozwoli m.in. na nawiązanie kontaktu z grupami docelowymi z odpowiednim wyprzedzeniem. Pozwoli także na utworzenie i rozwinięcie kanałów przesyłu informacji oraz zaangażowanie kluczowych osób związanych z tym aspektem realizacji projektu. Pozwoli również upewnić się, że budżet przewidziany na działania związane z rozpowszechnianiem został oszacowany prawidłowo. Jeśli wymagane są korekty, to założony margines czasowy pozwoli na uruchomienie odpowiednich procedur naprawczych.

Odpowiednio przemyślana strategia i plan rozpowszechniania wyników projektu pozwala efektywniej wdrażać zakładane działania oraz minimalizuje ryzyko wystąpienia nieprzewidzianych zdarzeń, mogących negatywnie wpłynąć na proces rozpowszechniania rezultatów oraz realizację całego projektu¹¹.

Kolejnym dokumentem nawiązującym do aspektu rozpowszechniania rezultatów projektów jest umowa grantowa, zawierana pomiędzy konsorcjum reprezentowanym przez lidera, a Komisją Europejską. Mając na celu wzmocnienie wpływu prac badawczych finansowanych ze środków programu „Horyzont 2020” oraz zwiększenia zasięgu dialogu publicznego, Komisja Europejska zawarła odpowiednie zapisy w umowie grantowej. Obligują one członków konsorcjum do zaangażowania się w interakcje również z podmiotami spoza społeczności naukowej. Wzór modelowej umowy grantowej

---

¹¹ D.B. Khang, T.L. Moe, *Success criteria and factors for international development projects: A life-cycle-based framework*, “Project Management Journal” 2008, Vol. 39(1), s. 72–84.

(ang. *Annotated model grant agreement*) w następujący sposób odnosi się do omawianego aspektu (rozdział 4, sekcja 3, art. 29.1 — *dissemination of results — open access — visibility of EU funding*):

“Unless it goes against their legitimate interests, each beneficiary must — as soon as possible — ‘disseminate’ its results by disclosing them to the public by appropriate means (other than those resulting from protecting or exploiting the results), including in scientific publications (in any medium)”¹².

Powyższy zapis w jednoznaczny sposób nakłada obowiązek rozpowszechniania wyników projektu na każdego z beneficjentów wraz ze wskazaniem, że proces ten powinien rozpocząć się możliwie jak najwcześniej. Jest to o tyle ważne, że w raportach okresowych przedkładanych Komisji Europejskiej z wykonania danego etapu prac należy również odnieść się do czynności związanych z rozpowszechnianiem i wykorzystaniem wyników projektu. Stanowi to art. 20 pkt 20.3 lit. a umowy grantowej:

„The report must detail the exploitation and dissemination of the results and — if required in Annex 1 — an updated ‘plan for the exploitation and dissemination of the results’”¹³.

Powyższy zapis wskazuje również na konieczność przedłożenia zaktualizowanego planu rozpowszechniania i wykorzystania wyników projektu, o ile zostało to określone w załączniku numer jeden do umowy grantowej.

Umowa konsorcjum jest zawierana pomiędzy partnerami konsorcjum projektu w celu uregulowania pewnych kwestii, które mogą być istotne podczas realizacji projektu. Zawarcie umowy konsorcjum jest wymogiem obowiązującym podczas realizacji wszystkich projektów finansowanych ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu „Horyzont 2020”, o ile przepisy szczegółowe dla danego konkursu nie stanowią inaczej.

Szersze społeczności nie są stroną umowy konsorcjum i nie mogą stanowić o jej zapisach. Jednakże Komisja Europejska wydała szereg nieformalnych zaleceń, które powinny zostać uwzględnione w umowie konsorcjum w odniesieniu do rozpowszechniania rezultatów projektu wśród szerszego grona odbiorców. Jakkolwiek Komisja Europejska nie narzuca sztywnego wzoru dla umowy konsorcjum, to istnieje kilka ogólnych schematów modelowych umów konsorcjum, jak np. *DESCA*¹⁴, które proponują zapisy, jakie powinny znaleźć się w tym dokumencie. Ponadto Komisja Europejska wydała przewodnik zawierający wskazówki dotyczące sporządzenia umowy konsorcjum — *Guidance How to draw up your consortium agreement*¹⁵, w którym również

¹² *H2020 Programme AGA — Annotated Model Grant Agreement*, <http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf>, 27 kwietnia 2018 r.

¹³ Tamże.

¹⁴ *DESCA 2020 Model Consortium Agreement*, <<http://www.desca-2020.eu/>>, 9 maja 2018 r.

¹⁵ *Guidance How to draw up your consortium agreement*, Version 2.0, 23 February 2015, <http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/gm/h2020-guide-cons-a_en.pdf>, 9 maja 2018 r.

znajdują się zapisy dotyczące uregulowania kwestii związanych z wykorzystaniem i rozpowszechnianiem wyników projektu. W ww. dokumencie Komisja Europejska sugeruje, aby w umowie konsorcjum jasno sprecyzować zasady wykorzystania i rozpowszechniania wyników projektu, gdyż ten aspekt często wiąże się m.in. z prawami własności intelektualnej do produktów powstałych w ramach realizacji projektu. Wielokrotnie ma to charakter bardzo indywidualny, tj. różni partnerzy konsorcjum mogą mieć różne oczekiwania i wymagania co do wykorzystania i rozpowszechniania wyników projektu¹⁶. Bądź wręcz przeciwnie, partnerzy mogą nie wyrazić zgody na publiczne udostępnianie wypracowanych przez nich rozwiązań z uwagi np. na tajemnicę handlową itp.

Tak więc celem wskazówek Komisji Europejskiej zawartych w przewodniku jest pomoc wnioskodawcom w sporządzeniu umowy konsorcjum, która adresowałaby wszelkie niezbędne kwestie z punktu widzenia efektywnej i przejrzystej realizacji projektu i które mogą zostać uregulowane właśnie za pomocą takiej umowy. W związku z powyższym, zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej, umowa konsorcjum powinna uwzględniać specyfikę każdego z partnerów konsorcjum w odniesieniu do regulowanych kwestii.

Podsumowanie

Rozpowszechnianie rezultatów projektów realizowanych w ramach programu Unii Europejskiej „Horyzont 2020” jest z pewnością jednym z najważniejszych zadań stojących przed konsorcjami realizującymi projekty. Niniejsze opracowanie przedstawia ogólny zarys problematyki związanej z procesem rozpowszechniania i wykorzystania wyników projektów, w tym znaczenie procesu rozpowszechniania oraz zasady i regulacje, które ustanawiają ramy działania w tym zakresie. Zapisy dokumentów prawnych analizowanych przez autorów artykułu jasno wskazują na potrzebę komunikowania rezultatów osiągniętych w ramach realizowanych projektów szerszemu gronu odbiorców, głównie w celu zwiększenia zasięgu oddziaływania prac podejmowanych przez konsorcja. O ile konieczność rozpowszechniania wyników realizowanych projektów jest czymś oczywistym, to jednak podstawy, regulacje, wytyczne i mechanizmy, za pomocą których realizuje się ten aspekt wykonania projektów, często bywają problematyczne, przez co mogą być niedoceniane przez osoby przygotowujące wnioski projektów w odpowiedzi na dany konkurs Komisji Europejskiej. Dlatego też, istotne jest, aby osoby przygotowujące wniosek projektu w pełni uświadomiły sobie znaczenie oraz rolę procesu rozpowszechniania rezultatów projektu już na wczesnym etapie przygotowywania wniosku.

---

¹⁶ H.J. Smyth, *Projects and programmes: Diversity of management, diversity of aims and interests: Editorial*, “International Journal of Project Management” 2009, Vol. 27(2), s. 97–100.

Komisja Europejska, określając wzór wniosku projektu, wydzieliła w nim odrębną sekcję poświęconą zagadnieniom odnoszącym się do promocji i rozpowszechniania rezultatów projektów i ich wykorzystania. To podkreśla, że działania związane z rozpowszechnianiem są dostrzegane przez Komisję oraz uważane za bardzo ważny element skutecznej realizacji projektu, do którego przykładą się dużą wagę podczas oceny wniosków i rekomendowania projektów do otrzymania finansowania. Co więcej, ten aspekt jest również nie bez znaczenia dla podmiotów wykonujących prace w ramach konsorcjów, zwłaszcza dla partnerów z sektora gospodarczego, gdyż to właśnie im najbardziej zależy na dotarciu do jak najszerszego grona odbiorców, maksymalizując tym samym możliwości komercyjnego wykorzystania wytworzonych rozwiązań.

Podsumowując, każdy dobry wniosek projektu powinien w wyczerpujący sposób adresować kwestie związane z rozpowszechnianiem jego rezultatów, adekwatnie do zakładanych celów projektu. Odpowiednio opracowana strategia rozpowszechniania, w tym dobór właściwych narzędzi, sposobów i środków komunikacji wyników szerszemu gronu odbiorców pozwoli na skuteczne dotarcie do grup docelowych oraz umożliwi osiągnięcie oczekiwanego wpływu projektu i zakładanych celów.

Słowa kluczowe: projekt, fundusze unijne, „Horyzont 2020”, rozpowszechnianie, Unia Europejska

Keywords: project, result, dissemination, Horizon 2020, funds, programme, European Union, research

Streszczenie: Rozpowszechnianie wyników projektów realizowanych w ramach grantów z funduszy unijnych, takich jak program „Horyzont 2020”, jest obowiązkiem wynikającym z umowy grantowej zawieranej pomiędzy koordynatorem reprezentującym dane konsorcjum projektowe, a Komisją Europejską (pozostali partnerzy konsorcjum przystępują do umowy grantowej poprzez podpisanie „formularzy przystąpienia”, które stanowią integralną część umowy). Wyniki projektów finansowanych poprzez inicjatywy i programy unijne muszą być rozpowszechniane, tak aby doświadczenia i wiedza zdobyte przez jeden zespół mogły służyć ogółowi środowiska naukowego i społeczeństwu. Co więcej, doświadczenia wyniesione z danego projektu powinny wpływać na kształtowanie ram przyszłych programów i projektów badawczych poprzez komunikowanie decyzyjnym potrzeb świata nauki i przemysłu. W związku z powyższym, stworzenie

Summary: Dissemination of results in projects implemented under grants obtained from EU funds, such as the Horizon 2020 programme, is an obligation resulting from the grant agreement concluded between the leader of a given project consortium and the European Commission. The purpose of including provisions regarding the dissemination of project results in a grant agreement is to ensure the promotion of knowledge exchange, increase public awareness of ongoing works, ensure transparency of consortia, as well as educational aspects. Consortia are required to provide tangible evidence that joint research do not only exist, but also bring benefits such as increasing the excellence of works, industrial competitiveness, employment opportunities, environmental protection and improving the quality of life on many levels. Results of projects financed through EU initiatives and

przeżyłanej i odpowiadającej charakterystyce danego projektu strategii i planu rozpowszechniania rezultatów ma kluczowe znaczenie dla uzyskania maksymalnego oddziaływania projektu na środowisko (naukowe i gospodarcze). W artykule wskazano dobre praktyki tworzenia strategii i planu rozpowszechniania rezultatów projektów. Autorzy artykułu omawiają dokumenty, które określają zasady wynikające z obowiązku rozpowszechniania wyników projektów przez członków konsorcjów, tj. umowa grantowa, umowa konsorcjum czy przewodnik dla wnioskodawców. Celem artykułu jest przybliżenie czytelnikom założeń wspomnianych dokumentów w odniesieniu do rozpowszechniania wyników projektów z uwagi na ważkość tego aspektu podczas realizacji projektów, gdyż recenzenci wniosków projektów oraz sama Komisja Europejska przykładają dużą wagę do promowania i rozpropagowania projektów i wyników osiągniętych w ramach prac naukowo-badawczych.

programmes must be disseminated so that the experience and knowledge gained by one team of researchers can serve the entire scientific community and general public. What is more, the experience gained from a given project should influence the development of framework of future programmes and research projects by communicating the needs of the world of science and industry to decision-makers. In connection with the above, development of a well thought out strategy that corresponds to characteristics of a given project and a dissemination plan of results is of key importance to ensure the maximum impact of the project on the community (both scientific and industrial). Thus, the aim of the study is to identify good practices for development of strategies and plan for disseminating project results.